

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

ARKEOLOJİ ENSTİTÜSÜ

www.pau.edu.tr

16.02.2015 tarihinde kurularak Pamukkale Üniversitesi bünyesinde faaliyete geçen Arkeoloji Enstitüsü, Türkiye’de bu alanda hizmet veren ilk ve tek enstitü olma özelliği taşımaktadır.

VİZYON VE MİSYON

Arkeoloji Enstitüsü’nün Vizyonu; Üniversitemizin bilimsel etik, profesyonel ve entelektüel standartlarına bağlı kalarak, başta bölgemizin ve ülkemizin arkeolojik değerlerini kazan, araştıran, koruyan, ortaya çıkartan, ayağa kaldıran, ülkemizde ve diğer ülkelerde arkeolojik araştırmalar yürüten bilim insanları arasında çalışmaları ve işbirliğini güçlendiren ve destekleyen; bu kapsamda evrensel değerlerde bilgi üreten, bilimsel faaliyetlerini sürekli yenileyen ve geliştiren bir yapıyı hedeflemektedir.

Arkeoloji Enstitüsü’nün Misyonu; gerek üniversitelerde gerekse üniversite dışındaki alanlarda, nitelikli bilimsel çalışmaları yürütebilecek ve uygulamaya geçirebilecek kendi alanlarında donanımlı olan uzman arkeolog ve restoratör yetiştirmek; ulusal ve uluslararası düzeyde bilgi üretebilecek faaliyetleri desteklemek ve geliştirmek; Bu kapsamda yürütülen eğitim faaliyetleri çerçevesinde lisansüstü düzeydeki öğrencileri yerel ve evrensel anlamda gereksinim duyacakları bilgi ve yetenekle donatmak; bilimsel ve çağdaş bilgiyi yaratıcı biçimde kullanmalarını ve bunu tüm alanlarda paylaşarak toplumun desteğini ve gelişimini sağlamak; bu amaç doğrultusunda kazı, restorasyon, bilimsel araştırma, uygulama, yayın, seminer, eğitim-öğretim hizmetleri yürütmek, arkeoloji ve kültür varlıklarının korunması, onarılması konusunda bölgemizi ve ülkemizi uluslararası düzeyde temsil etmektir.

EĞİTİM FAALİYETLERİ

Kuruluş amacına hizmet edecek şekilde, Enstitümüz bünyesinde, uzman arkeolog, restoratör

ve konservatör yetiştirmeyi hedefleyen bir eğitim programı yürütülmektedir. Enstitü bünyesinde Klasik Arkeoloji ve Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksek Lisans programları ve Arkeoloji Doktora programı yürütülmekte olup ilgili programlara 2016-2017 eğitim-öğretim yılı itibarıyla toplam 141 lisansüstü öğrenci kayıtlıdır.

Söz konusu lisansüstü programlarında, Arkeoloji ve Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım bölümlerinin öğretim elemanları başta olmak üzere, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım ABD Yüksek Lisans programının disiplinler arası yapısından dolayı farklı bölümlerden farklı uzmanlık alanlarına sahip öğretim üyeleri ders vererek katkı sağlamaktadır.

Arkeoloji Bölümü bünyesinde sürdürülmekte olan Bakanlar Kurulu kararlı 5 arkeolojik kazı (Lao-dikeia, Stratonikeia, Aizanoi, Ani, Tripolis), öğrencilerin alan araştırması yapması, uygulamalı derslerin yürütülmesi, teknik ve mesleki becerileri edinme ve pekiştirmeleri açısından oldukça önemlidir. Bu kazılar, temel olarak arkeolojik kazı ve belgelendirme teknikleri ile alanda ve laboratuvar ortamında koruma ve onarım uygulamaları konusunda daha fazla tecrübe edinme imkânı sunmaktadır.

Bunun yanında, kazılarda elde edilen bulguların değerlendirilmesi konusunda da enstitümüz lisansüstü öğrencilerinin aktif rol alması sağlanmaktadır.

Enstitü bünyesinde sürdürülen ve tamamlanan tez çalışmalarının önemli bir kısmı, kazılardan elde edilen verilere dayanmaktadır.

Her yarıyıl sonunda, öğrencilerimiz tarafından hazırlanan ve önceden ilan edilen tarihlerde sunulan seminerler, bölümler ve uzmanlar arasında bilimsel bilgi alışverişi ile tartışma ortamını sağlamasının yanında bilimsel bilginin nasıl elde edileceği ve geliştirileceği konusunda da bilinç sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca her dönemde kendi alanlarında uzmanlaşmış bilim insanları enstitüye davet edilerek konferans vermekte olup belirli periyotlarda uluslararası kongreler yapılmaktadır.

Lisansüstü programlarda tez aşamasında, öğrencilerin danışmanları ile beraber yürütecekleri tez projeleri içerisinde uygun görülenler, üniversitemizin Bilimsel Araştırma Proje Başkanlığı tarafından desteklenmekte, böylece çalışmaya maddi katkı da sağlanabilmektedir.

Klasik Arkeoloji Yüksek Lisans Programı: Küçük Asya'nın tüm arkeolojik dönemleri üzerinde durmakla beraber, özellikle MÖ 2. bin yılından başlayarak Geç Antik Çağ sonuna kadar olan süreç üzerine yoğunlaşmayı amaçlayan bu program, alanında uzman arkeologlar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu programa kayıtlı öğrenciler, Arkeoloji Bölümü tarafından yürütülen arkeolojik kazı çalışmalarında

etkin görev alabilmekte, alan çalışması ve uygulamalı dersleri de kazı alanlarında yürütebilmektedir. Program mezunları, müzelerde, koruma kurullarında, KUDEB'lerde, çeşitli devlet kurumlarında ve yerel yönetimlerde arkeolog olarak görev alabilmekte, ayrıca akademik kariyer yapmayı hedefleyenler, doktora programına devam edebilmektedir.

Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Yüksek Lisans Programı: Ülkemizde, kazılar yoluyla açığa çıkarılan arkeolojik malzemeler (Prehistorik, Geometrik, Arkaik, Klasik, Helenistik, Roma, Bizans), Selçuklu, Osmanlı Dönemlerinden günümüze kadar ulaşabilen zengin kültür varlıklarının olduğu haliyle korunması ya da gerekli durumlarda aslında uygun olarak onarılması ve gelecek kuşaklara aktarılması oldukça önemlidir. Bu süreç, pek çok disiplinin bir arada çalışmasını gerektirmektedir. Bu nedenle söz konusu yüksek lisans programında Arkeoloji, Sanat Tarihi, Kimya, Mimarlık vb. farklı alanlardan teorik ve uygulamalı derslerden oluşan bir müfredat mevcuttur. Gerek teorik dersler, gerekse Denizli'nin zengin kültürel mirası üzerinde yerinde yapılan gezi, gözlem, inceleme ve araştırmalar ile öğrenciler önemli bir uygulama sahasına sahip olmaktadır. Bu program, alanında uzman restoratör ve konservatörler yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Arkeoloji Doktora Programı: Prehistorik Çağlardan başlayarak arkeolojinin konusu olan her alanda, özellikle Anadolu Arkeolojisi üzerine yoğunlaşan bu programın temel hedefi, uzmanlaşmış bilim insanı yetiştirmektir. Doktora programının müfredatındaki dersler çok geniş bir arkeolojik zaman aralığına ve konu çeşitliliğine sahiptir. Böylelikle öğrenciye uzmanlaşmak istediği ve ilgilendiği alan doğrultusunda seçim yapma ve eğitim alma şansı tanınmaktadır. Özellikle arkeolojik kazılarda elde edilen bulguların, bilimsel bilgiye dönüştürülmesi ve kalıcı yayınlar yapılarak bilim dünyasına tanıtılması açısından, doktora adayları tarafından yürütülen tez projeleri oldukça önem taşımaktadır.

BİLİMSEL FAALİYETLER

Arkeoloji Bölümü bünyesinde yürütülen kazılar, enstitümüzün organik bir parçası durumundadır. Laodikeia, Stratonikeia, Tripolis, Aizanoi ve Ani Ören Yerlerinde yürütülen kazılar, ülkemizin kültür varlıklarının kazılarak açığa çıkarılması ve korunması konusunda önemli bir misyon üstlenmektedir. Bu kazılarda elde edilen deneyim sayesinde, Enstitümüzde hizmet veren eğitim kadrosu, geniş ölçekli ulusal ve uluslararası alanda kazı ve koruma projelerini yürütecek mesleki deneyime sahip olmuş ve bu doğrultuda uzmanlar yetiştirecek yetkinliğe ulaşmıştır. Kazılar ve bunlarla bağlantılı koruma-onarım faaliyetleri, uluslararası kitap, bilimsel dergilerde makaleler, bildiriler ve lisansüstü tezlerle, kalıcı bilimsel sonuçlara dönüşmektedir. Enstitümüz ile ilişki içerisinde çalışan akademisyenler, bilimsel yayın ve etkinlikler açısından, alanlarında önemli bir noktada bulunmaktadır.

Arkeoloji Enstitüsü, ayrıca sempozyum, panel, konferans gibi etkinlikler düzenleyerek yıl boyunca, çeşitli ülkelerden ve uzmanlık alanlarından bilim insanlarını bir araya getirmekte ve bilimsel bir paylaşım ortamı yaratmaktadır.

Laodikeia Kazıları: Denizli il merkezinde yer alan Laodikeia Antik Kenti, 2003 yılından beri üniversitemiz bünyesinde Prof. Dr. Celal Şimşek başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaktadır. Prehistorik dönemden Geç Antik Çağ'a kadar farklı dönemlere ait çok zengin arkeolojik kalıntıları barındıran, Unesco'nun Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'nde yer alan antik kent, Roma Dönemi'nde bölgenin en önemli metropolü konumunda olup Hristiyanlığın kabulüyle beraber de çok önemli bir dini merkez halini almıştır. Kentteki kazılar, katılan öğrenci ve ekip üyelerine, kazı ve son teknolojinin kullanıldığı belgeleme yöntemlerini öğrenme ve uygulama imkanı sağlamasının yanında, gelişkin restorasyon laboratuvarları ile de koruma-onarım uygulamalarının hem taşınmaz hem de taşınabilir

kültür varlıkları üzerinde uygulama şansı tanımaktadır.

Stratonikeia Kazıları: Muğla ili Yatağan ilçesinde yer alan Stratonikeia antik kenti 2008 yılından beri üniversitemiz bünyesinde Prof. Dr. Bilal Söğüt başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaktadır. Unesco'nun Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'nde yer alan kent, prehistorik çağlarda iskân görmeye başlamıştır. Hellenistik Dönem'den Erken Bizans Dönemi'ne dek oldukça önemli bir konuma gelmekle birlikte, kentte Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Dönemi'ne ait yerleşimlerin dokusu oldukça iyi korunabilmiştir. Bu yapısı nedeniyle, hem arkeolojik araştırmalar için, hem de koruma-onarım uygulamaları açısından oldukça önemli bir çalışma alanıdır.

Aizanoi Kazıları: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi'nde yer alan Aizanoi Antik Kenti, 2011 yılından itibaren T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden verilen izinle Pamukkale Üniversitesi adına Prof. Dr. Elif Özer başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılmaktadır. Aizanoi, sağlam kalan pek çok yapısının yanında, Türk yerleşimiyle harmanlanmış dokusuyla da gezenleri adeta geçmişe taşıyan büyüleyici bir kenttir. Arkeolojik buluntulara göre en erken evresi günümüzden yaklaşık beş bin yıl öncesine gitmekle birlikte bugün kentte görülen yapıların büyük bir kısmı Roma İmparator-

luk Dönemi'ne aittir. Phrygia Epiktetos bölgesinin en önemli kenti olan Aizanoi 2012 yılında Unesco Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'ne dâhil edilmiştir. Her kazı sezonunda, başta arkeoloji ve sanat tarihi olmak üzere birçok disiplinden bilim adamı ve uzmanın katılımıyla gerçekleştirilen kazılarda, öğrenciler de çalışmalarda yerini almakta ve mesleki deneyimlerini artırmaktadır.

Tripolis Kazıları: Büyük Menderes Nehri'nin kenarındaki Tripolis verimli Çürüksu Ovası'nın kuzey doğusunda bugünkü Denizli ili, Buldan ilçesi, Yenicekent Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Tripolis'in bir kent olarak geçmişi Hellenistik Dönem'e dayandırılrsa da, kentin doğu ve güneydoğusunda yer alan Hamambükü ve Yenice Höyük'te gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında elde edilen arkeolojik materyal kentin konumlandığı alandaki yerleşim izlerinin Geç Neolitik- Erken Kalkolitik Dönem'e (MÖ 5500) dayandığını kanıtlamaktadır. Son yerleşim izlerinin ise MS 13. yüzyıla ait olduğu Tripolis'te antik döneme ait kalıntılar yaklaşık 281 hektarlık alana yayılmaktadır. Denizli Müzesi ile üniversitemiz arasında işbirliği ile 2012'de başlayan kazı çalışmaları, bugün artık tamamen üniversitemiz bünyesinde Doç. Dr. Bahadır Duman başkanlığındaki bir ekip tarafından yürütülmektedir.

Ani Kazıları: Unesco'nun Dünya Kültür Mira-

sı Listesi'nde yer alan Ani, Kars ilinin güneydoğusunda, merkezden 42 kilometre uzaklıktaki Ocaklı Köyü'nde bulunmaktadır. Erken Demir Çağı'ndan itibaren, jeopolitik konumu nedeniyle önemli bir ticari rol oynamış ve İpek Yolu üzerinde bulunması sebebiyle de, tarih boyunca farklı halklara ve kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. MS 961 yılından itibaren Ermeni hâkimiyeti, sonrasında Bizans, Gürcü ve Selçuklu hâkimiyetlerine ait izler mevcuttur. Prof. Dr. Fahriye Bayram başkanlığında yürütülen kazılar, özellikle Doğu Anadolu'da Ortaçağ Mimarlık Tarihi açısından eşsiz bir inceleme ve araştırma olanağı sunan nadir yerlerdendir. Ayrıca kentte oldukça iyi korunmuş durumdaki mimari yapılar, koruma-onarım açısından da önemli bir inceleme ve uygulama alanıdır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Web : www.pau.edu.tr/arkeolojienstitusu

E-Posta : arkeolojienstitusu@pau.edu.tr • Tel : 0 258 296 39 92